

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет

Введено в дію наказом №0123-І
від 19 лютого 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію атестації здобувачів ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті

Версія 03

(Базова версія введена в дію наказом ректора №0578-І від 15.12.17 р.)

Суми 2024

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 2
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

Зміст

1 Загальні положення	3
2 Система атестації Здобувачів у СумДУ	3
3. Організація атестації Здобувачів в разових спецрадах СумДУ	6
4. Організація атестації Здобувачів в постійних спецрадах СумДУ та інших ЗВО чи наукових установ	9
5. Фінансове забезпечення атестації Здобувачів, викладачів та співробітників СумДУ в спецрадах СумДУ та інших ЗВО чи наукових установ	12
6. Облік та розподіл коштів, спрямованих на покриття витрат з організації та підготовки до захисту дисертацій Здобувачів у спецрадах СумДУ	17
7. Прикінцеві положення	19

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 3
СумДУ		Версія 03

1 Загальні положення

1.1 Положення про організацію атестації здобувачів ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті (далі – Положення) укладене з метою стимулювання підвищення ефективності та своєчасності атестації здобувачів ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук (далі – Здобувачі) у постійних та разових спеціалізованих вчених радах СумДУ (далі – спецради), а також співробітників СумДУ в спецрадах інших закладів вищої освіти (далі – ЗВО) та/або наукових установ.

1.2 Дія даного положення розповсюджується на діяльність, пов'язану з:

- організацією системи атестації Здобувачів у СумДУ;
- мотивацією праці осіб, які залучені до процесу підготовки та проведення атестації Здобувачів;
- фінансовим забезпеченням системи атестації Здобувачів.

1.3 Дане положення діє в частині, що не суперечить чинному законодавству, нормативній базі загальнодержавного та внутрішньоуніверситетського рівнів. У тому числі як у Положенні, так і у безпосередній діяльності враховуються вимоги таких нормативних документів (зі змінами та доповненнями):

- Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, Перелік платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності, які затверджені відповідними постановами Кабінету Міністрів України;
- Порядок надання платних освітніх послуг державними та комунальними навчальними закладами затверджений спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України та Міністерства фінансів України;
- Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України;

1.4 Положення розміщується в електронному Реєстрі основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, що є складовою офіційного сайту СумДУ.

2 Система атестації Здобувачів у СумДУ

2.1 Атестація є завершальним етапом підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук та завершується, як правило, прилюдним захистом дисертації.

2.2. У системі атестації Здобувачів у СумДУ безпосередню участь приймають:

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 4
СумДУ		Версія 03

- кафедри (за основним місцем роботи наукового керівника або наукового консультанта);
- наукова рада, у тому числі в частині проведення атестації докторантів;
- навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації (далі – ННЦ ПКВК), у тому числі в частині організації атестації Здобувачів за індивідуальними навчальними планами;
- апробаційні ради, у тому числі в частині проведення проміжної атестації аспірантів з виконання індивідуальних планів наукової роботи, а також попередньої експертизи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертацій, поданих на здобуття ступеня доктора філософії, надання рекомендацій щодо складу разових спецрад;
- спецради, у тому числі в частині проведення підсумкової атестації Здобувачів за відповідними спеціальностями.

2.3 Кафедри (за основним місцем роботи наукового керівника або наукового консультанта або випускова кафедра за відповідною освітньо-науковою програмою (далі - ОНП)) забезпечують оцінювання якості наукової роботи Здобувача протягом терміну його підготовки шляхом заслуховування та затвердження його регулярних та підсумкового звітів про виконання індивідуального плану наукової роботи.

2.4. Наукова рада забезпечує проміжну атестацію докторантів, шляхом заслуховування щорічних та проміжних звітів про їх наукову роботу.

2.5. Апробаційна рада – колегіальний орган, форма постійно діючого фахового семінару для апробації та затвердження висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, поданої для здобуття ступеня доктора філософії або доктора наук, а також для надання рекомендацій вченій раді університету щодо затвердження персонального складу разових спецрад, призначення рецензентів для розгляду докторських дисертацій та вирішення інших питань в межах своєї компетенції.

Апробаційні ради створюються за окремими спеціальностями, групами спеціальностей або галузями знань в межах інституту/факультету, де здійснюється підготовка аспірантів. До складу апробаційних рад входять, як правило, гаранті відповідних освітньо-наукових програм, завідувачі випускових кафедр та провідні вчені, які мають відповідну спеціальності компетентність. Очолює апробаційну раду гарант (один із гарантів, якщо апробаційна рада створюється за кількома спеціальностями) відповідної ОНП. На засідання апробаційних рад можуть також запрошуватися інші вчені з правом голосу. Склад та голова апробаційної ради затверджуються наказом ректора на підставі рішення вченої ради відповідного інституту (факультету). Апробаційні ради діють в межах відповідного законодавчого та нормативного забезпечення.

2.6 Спеціалізовані вчені ради – основна ланка в системі атестації Здобувачів. В СумДУ діють постійні спецради, а також можуть створюватися спецради для проведення разового захисту дисертацій, поданих на здобуття ступеня доктора філософії (далі – разові спецради).

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 5
СумДУ		Версія 03

Персональний склад постійної спецради формується у відповідності до чинної нормативно-правової бази з провідних наукових та науково-педагогічних працівників СумДУ та інших організацій, що активно проводять наукові дослідження у відповідній галузі науки. Активність проведення наукових досліджень претендентами до складу спецради оцінюється за сукупністю показників за останні 5 років, зокрема кількістю та якістю наукових праць, опублікованих передусім у виданнях, що індексуються БД Scopus та Web of Science Core Collection, рівнем їх цитування, кількістю та обсягами держбюджетних науково-дослідних робіт, наукових грантів, господарчих наукових договорів тощо. Головою спецради призначається провідний вчений з числа штатних наукових або науково-педагогічних працівників університету, який володіє державною мовою та має науковий ступінь доктора наук за спеціальністю (однією зі спеціальностей), за якою спецраді надано право присудження наукового ступеня (ступеня вищої освіти).

Пропозиції щодо складу постійно діючих спецрад формуються директорами відповідних інститутів (деканами факультетів), узгоджуються з директором департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів (далі – ДРП) та затверджуються ректором. Обґрунтоване клопотання до МОН України про відкриття спецради та відомості про членів спецради за встановленою формою готується директором відповідного інституту (деканом факультету), погоджується директором ДРП та підписується ректором. Порядок формування та функціонування постійних спецрад визначається чинним Положенням про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук.

Порядок формування та діяльності разових спецрад визначається чинним Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії та розділом 3 цього положення.

2.6.1 У своїй діяльності голова та члени спецради керуються чинним законодавством України та загальнодержавною та внутрішньоуніверситетською нормативною базою, у тому числі Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції» та Кодексом корпоративної культури СумДУ. Голова спецради організаційно підпорядковується директору ДРП та, якщо спецрада відкрита на базі одного інституту (факультету), підзвітний директору відповідного інституту (декану факультету).

2.6.2 На час відпустки, відрядження, або періоду тимчасової непрацездатності голови спецради його функції покладаються на заступника голови спецради.

На час відсутності вченого секретаря або неможливості виконання ним своїх обов'язків з причин, визначених законодавством виконання його обов'язків покладається на одного із членів ради – штатного працівника СумДУ. Призначення оформлюється наказом ректора, проект якого вносить голова спецради. Один примірник наказу надсилається до МОН України.

Обов'язки голови та вченого секретаря спецради визначаються відповідними посадовими інструкціями затвердженими ректором.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 6
СумДУ		Версія 03

2.6.3 Голови спецрад несуть персональну відповідальність за організацію роботи спецради, у тому числі й за фінансову дисципліну та не пізніше 25 грудня подають директору ДРП річний звіт за встановленою формою. Директор ДРП не менше одного разу на рік звітує про роботу постійних та разових спецрад на науковій раді університету.

2.7 Навчально-науковий центр підготовки кадрів вищої кваліфікації в системі атестації Здобувачів:

- здійснює організацію та контроль виконання Здобувачами їх індивідуальних навчальних планів у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ;
- здійснює загальний контроль за виконанням Здобувачами їх індивідуальних планів наукової роботи, їх звітування;
- організовує прийом документів від Здобувачів ступеня доктора філософії щодо їх атестації разовими спецрадами;
- здійснює координацію та інформаційний супровід діяльності постійних та разових спецрад;
- забезпечує зберігання атестаційних справ здобувачів ступеня доктора філософії у відповідності до чинної нормативної бази;
- забезпечує розробку та своєчасне оновлення внутрішньоуніверситетської нормативної бази, що регулює питання атестації Здобувачів.

3. Організація атестації Здобувачів в разових спецрадах СумДУ

3.1 Для проведення попередньої експертизи дисертації здобувача ступеня доктора філософії та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів (далі – Висновок) Здобувач подає до апробаційної ради з визначеної спеціальності відповідну заяву, довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми, висновок наукового керівника, дисертацію в електронному та друкованому (1 примірник) вигляді, оформлену у відповідності до вимог МОН та наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації. За відсутності висновку наукового керівника подається висновок структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка Здобувача. Інформація про актуальний склад апробаційних рад СумДУ та способи зв'язку з ними публікується ННЦ ПКВК на їх офіційній веб-сторінці.

3.2 Апробаційна рада в місячний термін після надходження заяви та дисертації проводить попередню експертизу дисертації шляхом заслуховування публічної презентації Здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні апробаційної ради. В разі затвердження позитивного Висновку апробаційна рада надає рекомендації щодо складу разової спецради із захисту дисертації доктора філософії, про що зазначається у протоколі засідання. Висновок у двох примірниках та копія протоколу (витяг з протоколу) засідання апробаційної ради видається Здобувачеві.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 7
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

3.3 В разі отримання негативного Висновку за Здобувачем зберігається право на повторне звернення до апробаційної ради з письмовою заявою щодо отримання такого висновку після доопрацювання дисертації.

3.4 Якщо Висновок позитивний, Здобувач подає до ННЦ ПКВК заяву на ім'я голови вченої ради щодо утворення разової спецради. До заяви Здобувач додає:

- дисертацію в друкованому (один примірник) та електронному вигляді;
- копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань. Копії зазначених публікацій засвідчуються в установленому порядку;
- академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників);
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- інші документи, якщо це обумовлено специфікою теми дисертації чи спеціальності.

3.5 ННЦ ПКВК здійснює перевірку документів, наведених у п. 3.4, та виносить питання створення разової спецради на найближче засідання вченої ради СумДУ. Вчена рада не пізніше двох місяців з дня отримання заяви здобувача утворює разову раду у складі п'яти осіб – голови разової ради, двох рецензентів та двох офіційних опонентів (або одного рецензента та трьох офіційних опонентів), про що видається відповідний наказ ректора.

3.6 Протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу про утворення разової спецради ННЦ ПКВК:

- оприлюднює з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації на своєму офіційному веб-сайті електронну копію дисертації у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладеним електронним підписом здобувача, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та інформацію про склад разової ради, посилання на веб-сайт, де здійснюватиметься трансляція захисту дисертації;
- вносить інформацію про утворення разової ради до інформаційної системи;
- передає друкований примірник дисертації, підписаний здобувачем, до бібліотеки закладу;
- подає електронний примірник дисертації до державної наукової установи “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, а також до репозитарію СумДУ.

3.7 Голова разової спецради протягом п'яти робочих днів з дати видання наказу про утворення разової спецради надсилає членам спецради дисертацію здобувача для ознайомлення та надання рецензій та відгуків відповідно.

3.8 За результатами вивчення дисертації та наукових публікацій Здобувача, зарахованих за темою дисертації, протягом 45 календарних днів з дня

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 8
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

оприлюднення інформації про утворення разової спецради кожен рецензент подає рецензію, а кожен офіційний опонент – відгук, в яких зазначають результати власної оцінки наукового рівня дисертації і наукових публікацій Здобувача, зокрема новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, їх наукової обґрунтованості, рівня виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Рецензенти і офіційні опоненти забезпечують об'єктивність підготовлених ними рецензій і відгуків, засвідчують їх власними підписами та відбитками печаток закладів за основним місцем роботи.

У разі коли рецензія (відгук) не відповідає встановленим вимогам, голова разової ради визначає строк для її (його) доопрацювання.

У разі неподання рецензії (відгуку) у встановлений строк або подання з порушенням встановленого строку голова разової спецради ініціює перед вченою радою закладу питання про заміну відповідного члена ради.

3.9 Протягом трьох робочих днів з дня надходження до разової спецради останньої рецензії (відгуку):

- разова спецрада призначає дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації. Дата проведення публічного захисту дисертації призначається не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж через чотири тижні з дня надходження до разової спецради останньої рецензії (відгуку). Інформація про дату, час і місце проведення публічного захисту дисертації Здобувача оприлюднюється ННЦ ПКВК на офіційному веб-сайті СумДУ та вноситься до інформаційної системи.

- ННЦ ПКВК оприлюднює на офіційному веб-сайті СумДУ з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації електронні копії рецензій (відгуків) у форматі PDF/A з текстовим шаром з накладенням електронного підпису рецензента (офіційного опонента), що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису (з використанням кваліфікованої електронної позначки часу), а їх копії на вимогу здобувача надаються йому для ознайомлення.

3.10 Публічний захист дисертації проводиться на засіданні разової спецради, яке вважається правоможним за умови участі в ньому повного складу разової ради.

Члени разової спецради та/або Здобувач можуть брати участь у засіданні разової ради за допомогою засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Університет забезпечує можливість використання засобів відеозв'язку, зокрема особами з особливими освітніми потребами.

У разі відсутності кворуму для проведення засідання разова спецрада приймає рішення про перенесення дати проведення захисту дисертації, призначаючи іншу дату не раніше ніж через два тижні та не пізніше ніж чотири тижні від попередньої дати. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про зміну дати проведення захисту дисертації інформація про дату, час і місце проведення захисту дисертації оприлюднюється на офіційному веб-сайті СумДУ та вноситься до інформаційної системи.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 9
СумДУ		Версія 03

3.11 ННЦ ПКВК забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на офіційному веб-сайті університету, а також відеозапис трансляції захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

3.12 Після прийняття разовою спецрадою рішення про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії ННЦ ПКВК:

- протягом трьох робочих днів оприлюднює рішення разової ради про присудження (відмову у присудженні) ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації на офіційному веб-сайті СумДУ з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації;
- протягом п'яти робочих днів подає інформацію про результати захисту дисертації до інформаційної системи;

У разі зняття дисертації із захисту ННЦ ПКВК протягом трьох робочих днів з дати захисту дисертації оприлюднює інформацію про це на офіційному веб-сайті СумДУ, а також подає її до інформаційної системи.

3.13 Рішення разової спецради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом ректора про видачу диплома доктора філософії.

3.14 Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, рецензії, відгуки, рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії та відеозапис трансляції захисту дисертації додаються до особової справи Здобувача, яка зберігається відповідно до законодавства. ННЦ ПКВК протягом десяти робочих днів з дня видачі диплома доктора філософії додає копію рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії, засвідчену головою разової спецради, до примірника дисертації, що зберігається у бібліотеці СумДУ.

4. Організація атестації Здобувачів в постійних спецрадах СумДУ та інших ЗВО чи наукових установ

4.1 Після завершення Здобувачем роботи над докторською дисертацією, його науковий консультант протягом місяця готує висновок щодо докторської дисертації, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання Здобувачем принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання ним індивідуального плану наукової роботи.

Якщо науковий консультант відмовляється підготувати висновок, або якщо підготовка докторської дисертації здійснювалась без наукового консультанта Здобувач звертається з письмовою заявою до вченої ради закладу університету про надання висновку кафедри, на якій здійснювалася підготовка здобувача. Відповідна кафедра протягом місяця з дня надходження заяви розглядає подані Здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 10
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

складу. На засіданні відповідної кафедри заслуховується наукова доповідь Здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні штатних науково-педагогічних та наукових працівників приймається рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. Висновок підписує завідувач відповідної кафедри. Якщо завідувач відповідної кафедри є науковим консультантом Здобувача, висновок кафедри підписує заступник завідувача кафедри або головуєчий на засіданні. Якщо висновок консультанта (кафедри) позитивний, проводиться попередня експертиза докторської дисертації.

4.2 Для проведення попередньої експертизи здобувач звертається із письмовою заявою на ім'я голови вченої ради СумДУ про проведення попередньої експертизи докторської дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації. Заява здобувача передається до апробаційної ради з відповідної спеціальності інституту/факультету де здійснювалася підготовка здобувача. До заяви також додаються дисертація (наукова доповідь), висновок наукового консультанта (структурного підрозділу), а також, за необхідності, інші документи, обумовлені специфікою проведених досліджень (первинна документація по дослідженням, сертифікати повірки вимірювальних приладів, висновки біоетичної або етичної експертизи тощо).

Апробаційна рада подає пропозиції вченій раді університету щодо призначення трьох рецензентів та призначає дату проведення фахового семінару (не пізніше трьох місяців з дня надходження на ім'я голови вченої ради письмової заяви здобувача про проведення попередньої експертизи). Рецензентом не може бути призначено наукового консультанта та його близьких осіб, близьких осіб здобувача та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача.

Рецензенти, розглядають докторську дисертацію, наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, інші документи, подані разом з дисертацією, направляють текст дисертації на перевірку на наявність текстових запозичень та готують проєкт висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації.

За результатами фахового семінару, під час якого Здобувач особисто презентує результати проведених досліджень, апробаційна рада затверджує висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації. У висновку, зокрема, зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, кількість наукових публікацій, опублікування результатів докторської дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою докторської дисертації. Для здобувачів з галузей науки біологічного та медичного спрямування висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень.

Рецензенти персонально відповідають за об'єктивність та якість підготовленого ними висновку.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 11
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

4.3 У разі коли висновок наукового консультанта (структурного підрозділу) та висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації є позитивним, здобувач подає заяву на ім'я голови докторської ради для проведення захисту докторської дисертації з метою присудження наукового ступеня доктора наук та документи відповідно до встановленого МОН переліку.

Для попереднього розгляду дисертації спецрада призначає комісію у складі не менше 3-х членів спецради (за профілем дисертації), яка готує висновок про науковий рівень докторської дисертації, наявність наукової новизни, відповідність докторської дисертації профілю докторської ради, відповідність паспорту наукової спеціальності, про кількість і обсяг наукових публікацій та про повноту опублікованих матеріалів докторської дисертації, апробацію результатів дослідження, наявність або відсутність у докторській дисертації та наукових працях, які розкривають її результати, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, а також надає пропозиції щодо призначення опонентів. Розгляд докторської дисертації комісією не повинен тривати понад три місяці з дня надходження заяви на ім'я голови постійної спецради з проханням прийняти докторську дисертацію до розгляду.

Комісія може залучати до підготовки проекту висновку фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів університету або інших закладів вищої освіти (наукових установ). Для Здобувачів, які готували докторську дисертацію в інших ЗВО (наукових установах), комісія може проводити семінар для апробації дисертації.

4.4 Не пізніше ніж через тиждень після прийняття докторської дисертації до захисту постійна спецрада надсилає до МОН відповідне повідомлення, яке оприлюднюється на офіційному вебсайті МОН. Одночасно з цим, кожному з офіційних опонентів надсилається лист-повідомлення щодо їх призначення його офіційним опонентом, у якому зазначається перелік документів, які опонент має надати до спецради не пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту.

Не пізніше ніж за 10 робочих днів до дати захисту, голова спецради вносить на підпис ректору проект наказу на проведення захисту. Захист докторської дисертації на здобуття наукового ступеня проводиться не раніше ніж через місяць та не пізніше ніж через три місяці після оприлюднення на сайті МОН повідомлення про захист.

4.5 Для направлення дисертації до спецради іншого ЗВО або наукової установи при наявності всіх необхідних документів, встановлених Положенням про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, за вимогою організації, де відкрита спецрада, ректором та головним бухгалтером підписується гарантійний лист, попередньо завізований завідувачем кафедри, директором інституту (деканом факультету) за основним місцем роботи або навчання Здобувача та проректором з наукової роботи.

4.6 Для здійснення оплати витрат за кошторисом іншого ЗВО, а також інших витрат (якщо вони не включені у кошторис іншим ЗВО) між організацією, в спецраду якої подано дисертацію, та СумДУ укладається договір на оплату підготовки та проведення захисту Здобувача. Кошти за таким договором

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 12
СумДУ		Версія 03

перераховуються на відповідний рахунок після подання до СумДУ акту виконаних робіт.

4.5 Процедура захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук здійснюється в постійних спецрадах у відповідності до законодавства та нормативної бази, яка діяла станом на 01.07.2014 р.

5. Фінансове забезпечення атестації Здобувачів, викладачів та співробітників СумДУ в спецрадах СумДУ та інших ЗВО чи наукових установ

5.1 Фінансування атестації Здобувачів в СумДУ та в інших ЗВО чи наукових установах забезпечується як правило за рахунок джерел, з яких здійснювалось фінансування їх підготовки (коштів загального та спеціального фондів університету), у тому числі за рахунок коштів:

- отриманих від юридичних і фізичних осіб за надання платних послуг;
- від виконання грантових проектів;
- благодійної допомоги від організацій, підприємств, установ, громадян;
- з інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

5.2 За рахунок коштів фізичних або юридичних осіб здійснюється підготовка та організація проведення процедури захисту дисертацій в спецрадах СумДУ для наступних категорій Здобувачів:

- особи, які проходили підготовку в СумДУ відповідно до договорів з фізичними або юридичними особами;
- особи, які проходили підготовку в СумДУ за замовленням для інших ЗВО чи наукових установ;
- особи, які не проходили підготовку в СумДУ через аспірантуру чи докторантуру та не є співробітниками СумДУ;
- особи, які повторно подають до розгляду дисертацію;
- інші особи, стосовно яких прийнято відповідне рішення згідно цього Положення.

5.2.1 Особливості покриття витрат із організації та підготовки до захисту дисертації для штатних співробітників СумДУ, у разі, якщо така підготовка спрямована на відповідне кадрове забезпечення діяльності університету, визначаються колективним договором між адміністрацією та профспілковими організаціями СумДУ (далі – колективний договір).

5.3 Для оплати послуг із підготовки та організації процедури проведення захисту дисертації у спецрадах СумДУ за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб укладається договір. Невід'ємним додатком до договору є кошторис на відповідні послуги. Як правило, договір укладається протягом 10 днів після прийняття спецрадою дисертації до розгляду (але не пізніше ніж за 10 робочих днів до дати проведення захисту). У випадку відкликання Здобувачем дисертації після прийняття спецрадою її до розгляду – кошти, отримані за договором за фактично надані послуги, не повертаються. У разі повторного подання Здобувачем дисертації до розгляду спецради з ним укладається новий

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 13
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

договір. Якщо витрати на підготовку та організацію процедури проведення захисту дисертації у спецрадах СумДУ покриваються за рахунок коштів СумДУ, то відповідний кошторис розраховується без укладання договору.

5.4 Вчений секретар (або ННЦ ПКВК, у разі захисту дисертації в разовій спецраді) організовує укладання договору зі Здобувачем у встановлені вище строки, у тому числі підготовку його проекту та погодження з усіма відповідальними особами. Договір готується у 2-х примірниках, один з яких після підписання усіма сторонами повертається Здобувачу, а інший зберігається у ННЦ ПКВК. ННЦ ПКВК забезпечує ведення єдиного реєстру договорів по захистам в усіх спецрадах СумДУ.

5.5 Складання кошторису витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації в спецраді СумДУ здійснюється відділом внутрішнього управлінського обліку департаменту бізнес-процесів за поданням вченого секретаря (начальника ННЦ ПКВК) на підставі інструкції, наведеної у додатку 1. При цьому враховується, що надання зазначених послуг має довготривалий характер (1-3 місяці) та забезпечується всією інфраструктурою університету.

5.6 Витрати, що здійснює СумДУ на організацію підготовки до захисту дисертацій Здобувачів у спецрадах передбачені чинним законодавством та включаються до кошторису витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації у спецрадах СумДУ. Зміст, структура та нормативні значення статей кошторису витрат на організацію підготовки до захисту дисертацій Здобувачів у спецрадах СумДУ визначені Інструкцією зі складання кошторису витрат на підготовку та організацію процедури проведення захисту дисертації у спецрадах СумДУ, яка наведена у додатку 1.

5.6.1. Кошторис витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації доктора філософії включає витрати на:

ДФ.1 – організацію підготовчого етапу розгляду дисертації доктора філософії;

ДФ.2 – технічний супровід процесу утворення та реєстрації разової спецради;

ДФ.3 – нарахування на заробітну плату;

ДФ.4 – матеріальні витрати на підготовку документів до захисту та особової справи.

ДФ.5 – витрати на оплату праці адміністративно-управлінського персоналу та працівників адміністративно-господарської частини;

ДФ.6 – комунальні витрати;

ДФ.7 – загальноуніверситетські витрати.

5.6.2. Кошторис витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації кандидата наук включає витрати на:

КН.1 – оплату праці офіційних опонентів за підготовку відзивів та участь у захисті дисертацій;

КН.2 – організацію та проведення спеціалізованою вченою радою підсумкової атестації;

КН.3 – нарахування на заробітну плату;

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 14
СумДУ		Версія 03

КН.4 – матеріальні витрати на підготовку документів до захисту та особової справи;

КН.5 – поштові витрати;

КН.6 – матеріальні витрати на підготовку документів до захисту та особової справи.

КН.7 – витрати на оплату праці адміністративно-управлінського персоналу та працівників адміністративно-господарської частини;

КН.8 – комунальні витрати;

КН.9 – загальноуніверситетські витрати.

КН.10 – витрати на відрядження.

Виплата коштів опонентам (за підготовку відгуку, участь у засіданні спецради та відшкодування витрат на відрядження за умови їх наявності) відбувається протягом 5 робочих днів після проведення захисту у спецраді.

5.6.3. Кошторис витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації доктора наук включає витрати на:

ДН.1 – оплату праці офіційних опонентів за підготовку відзивів та участь у захисті дисертацій;

ДН.2 – організацію та проведення спеціалізованою вченою радою підсумкової атестації;

ДН.3 – нарахування на заробітну плату;

ДН.4 – матеріальні витрати на підготовку документів до захисту та особової справи;

ДН.5 – поштові витрати;

ДН.6 – матеріальні витрати на підготовку документів до захисту та особової справи.

ДН.7 – витрати на оплату праці адміністративно-управлінського персоналу та працівників адміністративно-господарської частини;

ДН.8 – комунальні витрати;

ДН.9 – загальноуніверситетські витрати.

ДН.10 – витрати на відрядження.

Виплата коштів опонентам (за підготовку відгуку, участь у засіданні спецради та відшкодування витрат на відрядження за умови їх наявності) відбувається після проведення захисту у спецраді у відповідності до законодавства.

5.7 Послуги, що не передбачені кошторисом витрат на організацію та підготовку до захисту дисертації у спецраді СумДУ, можуть бути надані Здобувачу за умови укладання окремих договорів.

5.8 У разі, якщо така підготовка спрямована на відповідне кадрове забезпечення діяльності університету, для штатних співробітників СумДУ для покриття витрат із організації та підготовки до захисту дисертації у відповідності до колективного договору цим положенням встановлюються у тому числі наступні особливості фінансування послуг з підготовки та організації проведення процедури захисту дисертацій в спецрадах СумДУ:

5.8.1 Для осіб, які подали докторську дисертацію до розгляду у спецраду під час підготовки в докторантурі, а також працівників СумДУ, які самостійно

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 15
СумДУ		Версія 03

працювали над докторською дисертацією, за рахунок загальноуніверситетських коштів фінансуються статті кошторису ДН.1, ДН.2, ДН.6-ДН.9; за рахунок коштів субрахунку інституту/факультету – статті ДН.3, ДН.5; за рахунок коштів субрахунку кафедри – статті кошторису розділу ДН.10.

Організація та підготовка до захисту дисертації доктора філософії для Здобувачів, які захищають дисертацію в термін підготовки в аспірантурі здійснюється за рахунок коштів з того джерела фінансування, з якого і здійснювалось фінансування навчання в аспірантурі.

5.8.2 Для співробітників СумДУ, які вступили до аспірантури до 2016 року і проходили підготовку на місцях державного замовлення і подали дисертацію до розгляду у спецраду після закінчення нормативного терміну підготовки в аспірантурі (завершення терміну прикріплення), а також співробітників, які подали докторську дисертацію до розгляду у спецраду після закінчення нормативного терміну підготовки в докторантурі, стаття кошторису ДН.9 (КН.9) фінансується за рахунок загальноуніверситетських коштів, а статті ДН.1-ДН.8 (КН.1-КН.8), КН.10 – за рахунок коштів субрахунку кафедри, на якій працює Здобувач.

5.8.3 Для осіб, які є штатними науковими співробітниками структурних підрозділів СумДУ, замість коштів субрахунків інституту/факультету та кафедри можуть використовуватись кошти НДР (наукових проектів), над виконанням яких працює Здобувач. Для осіб, які працюють штатними науковими співробітниками НДЧ, замість коштів субрахунків кафедри та інституту/факультету використовуються кошти накладних витрат НДЧ.

5.9 Оплата послуг з підготовки та організації проведення процедури захисту докторської дисертації в спецрадах інших ЗВО та наукових установ може здійснюватися для штатних співробітників СумДУ на пільгових умовах у відповідності до колективного договору (в т.ч. за рахунок загальноуніверситетських коштів, коштів субрахунків відповідних структурних підрозділів, накладних витрат НДЧ, спонсорської допомоги). У випадку прийняття відповідного рішення, розподіл видатків може бути наступним.

5.9.1 Для осіб, які подали докторську дисертацію до спецради іншого ЗВО під час підготовки в докторантурі, а також осіб, які самостійно працювали над докторською дисертацією 75% вартості покривається за рахунок загальноуніверситетських коштів, а 25% – за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунку відповідного інституту/факультету.

5.9.2 Для осіб, які подали докторську дисертацію до спецради іншого ЗВО протягом першого року після завершення підготовки, 40% вартості покривається за рахунок загальноуніверситетських коштів, 40% – за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунку відповідного інституту/факультету, 20% – за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунку відповідної кафедри.

5.9.3 Для осіб, що подали докторську дисертацію до спецради іншого ЗВО протягом другого року після завершення підготовки, 50% вартості покривається за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунку відповідного

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 16
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

інституту/факультету, 50% – за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунок відповідної кафедри.

5.9.4 Для осіб, які подали докторську дисертацію до розгляду у спецраду пізніше ніж через два роки після закінчення нормативного терміну підготовки в докторантурі 25% вартості покривається за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунок відповідного інституту/факультету, 75% – за рахунок коштів, що обліковуються на субрахунок відповідної кафедри.

5.10 Якщо на субрахунок структурного підрозділу у поточному періоді не достатньо коштів для покриття витрат у відповідності до пп. 5.8 та 5.9, то такі кошти списуються із відповідного субрахунку в рахунок майбутніх надходжень. У мотивованих випадках ректор може змінювати умови використання коштів субрахунків зазначених у пп. 5.8 та 5.9 з урахуванням місця роботи (навчання) Здобувача та/або інших факторів.

5.11 У разі подання керівником відповідного структурного підрозділу (за належністю субрахунку або накладних витрат НДЧ) службової записки на ім'я ректора з мотивованою пропозицією щодо відмови від участі відповідного джерела обліку коштів у фінансуванні покриття витрат на підготовку та організацію проведення процедури захисту дисертації, зазначене фінансування може здійснюватися повністю або частково за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб.

5.12 Окрім витрат, наведених у кошторисі на підготовку та організацію проведення процедури захисту дисертації, для осіб, зазначених у пп. 5.8 та 5.9 (за умови прийняття відповідного рішення згідно колективного договору) за рахунок коштів, які обліковуються на субрахунках відповідних підрозділів на підставі службової записки керівника такого підрозділу може здійснюватися фінансування наступних витрат:

- відрядження Здобувача для подання документів до спецради та участі у засіданнях спецради, на яких проводяться прийняття рішення щодо прийняття дисертації до попереднього розгляду та захист дисертації, а також відрядження за необхідності Здобувача для подачі документів до МОН України – лише для осіб, зазначених у п. 5.9;
- друк реферату (автореферату) дисертації накладом до 30 примірників та їх розсилка;
- друк та переплетення дисертації у кількості не більше 1 примірника;
- інших витрат, пов'язаних з підготовкою та організацією проведення процедури захисту дисертації.

5.13 Кошторис на друк та переплетення рефератів (авторефератів) та дисертацій складається окремо відділом внутрішнього управлінського обліку департаменту бізнес-процесів СумДУ. У випадку, коли друк та переплетення автореферату і дисертації фінансується за рахунок коштів університету (в т.ч. загальноуніверситетських коштів, коштів субрахунків відповідних структурних підрозділів, накладних витрат НДЧ, спонсорської допомоги) до департаменту бізнес-процесів подається відповідна службова записка за затвердженням

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора	Стор. 17
СумДУ	філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Версія 03

шаблоном. В інших випадках друк та переплетення автореферату та дисертації здійснюється за окремим договором.

6. Облік та розподіл коштів, спрямованих на покриття витрат з організації та підготовки до захисту дисертацій Здобувачів у спецрадах СумДУ

6.1 Облік коштів з фінансування діяльності постійних спецрад здійснюється у встановленому порядку на відповідних рахунках спеціального фонду університету, а також на відповідному субрахунку спецради, який створюється за наказом ректора.

6.2 На субрахунок постійної спецради зараховуються кошти, отримані від фізичних або юридичних осіб за статтями кошторису ДН.2, ДН.3 (КН.2, КН.3) та відповідна частина п. ДН.4 (КН.4) – на статтю «ФОП», за статтями кошторису ДН.6 (КН.6) та ДН.10 (КН.10) – на статтю «Інше». Кошти, отримані за статтями ДН.7, ДН.8 (КН.7, КН.8), а також 40% коштів за статтею ДН.9 (КН.9) спрямовуються на покриття СумДУ відповідних витрат. 60% коштів за статтею ДН.9 (КН.9) зараховуються безпосередньо на субрахунок ННЦ ПКВК. В разі, якщо зазначені у цьому пункті статті кошторису фінансуються за рахунок загальноуніверситетських коштів, то такі кошти розподілу не підлягають. Якщо окремі статті кошторису фінансуються за рахунок коштів НДР (наукових проектів) або накладних витрат НДЧ, то такі кошти на субрахунок спецради не перерозподіляються, а спрямовуються на безпосереднє покриття відповідних витрат. Кошти, отримані за статтею ДН.10 (КН.10) від фізичних або юридичних осіб зараховуються на субрахунок спецради на статтю «Інше», в іншому разі відповідні витрати за статтею ДН.10 (КН.10) фінансуються безпосередньо за рахунок субрахунку інституту/факультету або коштів НДР (наукових проектів) або накладних витрат НДЧ.

6.3 Кошти, отримані від фізичних або юридичних осіб в рахунок оплати послуг з організації та підготовки до захисту дисертації доктора філософії в разових спецрадах крім статей ДФ.4, ДФ.5, ДФ.6 та 40% статті ДФ.7 кошторису зараховуються на субрахунок ННЦ ПКВК, стаття «Атестація», кошти за статтею кошторису ДФ.4 зараховуються на субрахунок ННЦ ПКВК, стаття «Інші».

6.3 Голова спецради несе відповідальність за використання коштів із субрахунку спецради у відповідності до їх цільового спрямування.

6.4 Голови постійних спецрад можуть ініціювати преміювання окремих членів спецради та інших працівників СумДУ, які забезпечують високий рівень ефективності атестації наукових кадрів, за якісне виконання їх обов'язків за рахунок статті «ФОП» субрахунку відповідної спецради.

6.5 За рахунок статті «Інше» субрахунку спецради здійснюється матеріальне забезпечення діяльності спецради, у т.ч. оплата відряджень членів спецради та опонентів.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 18
СумДУ		Версія 03

6.6 Використання коштів, що обліковуються на субрахунку спецради за статтею ФОП на цілі, не пов'язані з матеріальним заохоченням членів спецради, можливе лише за погодженням з ректором.

6.7 Кошти, що обліковуються на субрахунку ННЦ ПКВК за статтею «Атестація» можуть використовуватись для додаткового матеріального стимулювання гарантів ОНП, членів апробаційних рад та інших працівників СумДУ, які забезпечують високий рівень ефективності підготовки кадрів через аспірантуру та докторантуру СумДУ.

МОН України	Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії (кандидата наук) та доктора наук в Сумському державному університеті	Стор. 19
СумДУ		Версія 03

7. Прикінцеві положення

7.1 Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачене тим же наказом.

7.2 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися рішенням вченої ради університету, яке вводиться в дію наказом ректора або, у мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

7.4. У разі наявності розходження між Положенням та документами, загальнодержавної нормативної бази та/або положеннями, що затверджені вченою радою, чинною вважається редакція документу (Положення) з більш пізньою датою введення в дію.

Відповідальний за укладання Положення:

Директор ДРП

Дмитро ЦИГАНЮК